

การประเมินโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี Assessment of Sufficiency Educational Institution Project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College

พัทธพล จารุจิตร¹

Pattaphon Charuchit¹

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ปีการศึกษา 2562 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี 2) เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี 3) เพื่อประเมินด้านกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี 4) เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L.) โดยมีขอบเขตเนื้อหาในการประเมินโครงการ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ประชากรที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ บุคลากรฝ่ายบริหารและสายผู้สอน ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี จำนวน 65 คน ผู้เรียน จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลประเมินด้านบริบทของโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ปีการศึกษา 2562 ในภาพรวม ด้านบริบทของโครงการมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.36$) ข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$) ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา เหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.00$)

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ปีการศึกษา 2562 พบว่าการประเมินด้านปัจจัย เบื้องต้นภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.43$) ข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ ระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$) ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุด คือ มีการประสานและการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.18$)

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี

¹ School Deputy Director Senior Professional level, Kanchanaphisek Udon Thani Technical College

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.47$) ข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ มีการประชุมชี้แจงก่อนดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง ระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$) ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุด คือ มีการนิเทศติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.26$)

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการสถานศึกษาพอเพียงวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี

4.1 ด้านการบริหารจัดการโครงการ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.46$) ข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ ผู้เรียนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุด คือ ระบบงานสารสนเทศเป็นปัจจุบัน สะดวกในการใช้ เหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.29$)

4.2 ด้านความพึงพอใจผู้บริหาร ครู และผู้เรียน มีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการสถานศึกษาพอเพียง วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ในระดับที่มาก

คำสำคัญ: สถานศึกษาพอเพียง, การประเมินแบบชิป (CIPP Model)

Abstract

The assessment of sufficiency educational institution project, Kanchanaphisek Udon Thani Technical College in academic year 2019, the objectives were: 1) To assess the context of the sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College, 2) To assess the primary factors of the sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College, 3) To assess the operational process for sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College. and 4) To assess the productivity for sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College by applying the CIPP model of Stufflebeam (Stufflebeam, D.L.) with the scope of the project assessment in 4 aspects including context, input, process, and product. The population for an assessment included 65 administration personnel and instructors, and 60 students of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College. The tool used a 5 rating scale questionnaire. The statistical tools used for the data analysis including percentage, mean and standard deviation.

This research's findings revealed that

1. The assessment of the context of sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College in academic year 2019 for overall the context of the project was high appropriate level at ($\bar{X}=4.36$). The most appropriate item that was consistent with the policy of the Ministry of Education. The most appropriate level was at ($\bar{X}=4.58$) level. The lowest appropriate level which was in accordance with the needs of the educational institution in high appropriate level at ($\bar{X}=4.00$).

2. The assessment results of the primary factors used in the implementation of the sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College in academic year 2019 found that the overall assessment of the primary factors was high appropriate level at (\bar{X} =4.43). The most appropriate item was the appointment of the project committee with very high appropriate level at (\bar{X} =4.62). The lowest appropriate item was coordination and support from other organizations in high appropriate level at (\bar{X} =4.18).

3. The assessment results of the operational process of the sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College was a high appropriate level at (\bar{X} =4.47). The most appropriate item was a clarification meeting before every activity. The most appropriate level was at (\bar{X} =4.62). The lowest appropriate level was the continuous monitoring of the project implementation (\bar{X} =4.26).

4. The assessment results of product of the sufficiency educational institution project, Kanchanaphisek Udon Thani Technical College were as follows:

4.1 The Project management was high appropriate level at (\bar{X} =4.46). The most appropriate was the students leading the sufficiency economy principles in daily life. The most appropriate level was at (\bar{X} =4.60). The most appropriate was the current information system and the convenience of use in a high appropriate level at (\bar{X} =4.29).

4.2 The satisfaction of the administrators, teachers and learners were satisfied in the implementation of the sufficiency educational institution project of Kanchanaphisek Udon Thani Technical College in a high level.

Keywords: sufficiency educational institution, CIPP model

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศ ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น จึงได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจาก แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-12 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุล และยั่งยืน ประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

อย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างรุนแรงมากขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา เช่นการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจ และสังคมโลก จากการปฏิบัติดิจิทัล (Digital Revolution) สู่อุตสาหกรรม 4.0 โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย วาระการพัฒนาของโลกภายหลัง ค.ศ. 2015 มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความเท่าเทียม

ทางเพศ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐที่มุ่งจัดการทุจริตคอร์รัปชันด้วยหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ “การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ โดยยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” เป้าประสงค์รวมคือ (1) ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ (2) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม คือ (1) คะแนนของผลการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2) ร้อยละของคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานของหน่วยงาน (3) ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป (4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) (5) ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา คือเป็นเครื่องมือกลไกในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ให้มีความเป็นพลเมือง (เป็นคนดี มีวินัย เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของสังคม ประเทศและของโลก) มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและ การพัฒนาประเทศ (สามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดความสนใจ) และดำรงในสังคมอย่างมีความสุข (มีงานทำ มีอาชีพ มีรายได้รวมทั้งสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ และสังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นพลวัตในโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจ และสังคมโลก จากการปฏิบัติดิจิทัล (Digital Revolution) สู่อุตสาหกรรม 4.0

โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ วาระการพัฒนาของโลกภายหลัง ค.ศ. 2015 มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความเท่าเทียม ทางเพศ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐที่มุ่งจัดการทุจริตคอร์รัปชันด้วยหลักธรรมาภิบาล

ดังนั้น สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งมี วิสัยทัศน์ “การบริหารจัดการ มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ โดยยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” เป้าประสงค์รวม คือ (1) ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ (2) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม คือ (1) คะแนนของผลการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2) ร้อยละของคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานของหน่วยงาน (3) ร้อยละของ กำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป (4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) (5) ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา คือเป็นเครื่องมือกลไกในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ให้มีความเป็นพลเมือง (เป็นคนดี มีวินัย เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของสังคม ประเทศและของโลก) มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและ การพัฒนาประเทศ (สามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดความสนใจ) และดำรงในสังคมอย่างมีความสุข (มีงานทำมีอาชีพมีรายได้รวมทั้งสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ และสังคมพหุวัฒนธรรม

ที่เป็นพลวัตในโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้เพื่อเป็นแนวทาง การดำเนินชีวิตที่เน้นการพึ่งพาตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาและการบริหารจัดการในภาคส่วนต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และประชาชนทั่วไป นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในแนวทางและวิธีการต่างๆ แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละหน่วยงาน แต่ละพื้นที่ในลักษณะที่ต่างคนต่างทำขาดการบูรณาการในการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ดังนั้น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สพ.น.) จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ.2557-2560) ขึ้น เพื่อเป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ให้เป็นไปตามกรอบทิศทางเดียวกัน และสามารถเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริ นโยบายชาติและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยได้มีมติกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ออกเป็นด้านต่างๆ รวม 7 ประเด็น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพหลักในการรับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาและสถานศึกษา และได้ประกาศนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา ไปเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 เพื่อให้องค์กรหลักหน่วยงาน และสถานศึกษา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง 5 ด้าน คือ

1. การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การพัฒนาองค์กรและบุคลากร
3. การขยายผลและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย
4. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน ของประเทศ ได้มุ่งเน้นความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษา โดยบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา ในทุกระดับ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการน้อมนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านวิชาการ
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการภารกิจหลักในการจัดการอาชีวศึกษา ที่มีบทบาทหน้าที่ในการป้อนเพาะเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ ประสพการณ์ในการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบอาชีพอิสระสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดกระจายทั่วประเทศ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด ปฏิบัติการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดเป็น

จุดเน้นที่สำคัญ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์คุณภาพ ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานสากล ที่มุ่งเน้นการพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีสมรรถนะอาชีพเทียบ เท่ามาตรฐานที่กำหนดโดยการปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และประเด็น สำคัญอีกประการ คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้ กำหนดวิสัยทัศน์ของแผนที่แสดงให้เห็นถึงความ จำเป็นที่จะต้องร่วมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ ที่มีแผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงของ สถาบันหลักของชาติ เสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณและจงรักภักดีต่อ สถาบันพระมหากษัตริย์น้อมนำแนวพระราชดำริไป ปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2559)

วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี โดย ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ได้รับนโยบาย จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาพอเพียง สู่ สถานศึกษา และนักเรียนนักศึกษา สู่การปฏิบัติ โดยการน้อมนำศาสตร์พระราชมา เป็นแนวทาง ในการปลูกฝังการดำเนินชีวิต สู้บทเรียน และ กระบวนการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ ดำเนินโครงการสถานศึกษาพอเพียงโดยน้อมนำ ศาสตร์พระราชาสู่สถานศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนามาตามแนวทางในการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจให้บังเกิดประสิทธิผล ในเชิงปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของสถานศึกษาตั้ง แต่ปีพ.ศ.2559 และดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ใน ปี 2561- 2562 ทางวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการ

สถานศึกษาพอเพียงอย่างเป็นระบบ และประเมิน โครงการสถานศึกษาพอเพียงเพื่อสรุปและขยายผล ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ

1. เพื่อประเมินบริบท (Context Evaluation) ของโครงการสถานศึกษาพอเพียง วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี
2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ของโครงการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี
3. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี
4. เพื่อประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โครงการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี

วิธีดำเนินการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือบุคลากร ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี กลุ่ม งานบริหารและผู้สอน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร จำนวนจำนวน 10 คน ฝ่ายวิชาการจำนวน 34 คน ฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 14 คน ฝ่ายพัฒนาบุคลากร จำนวน 7 คน และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

1. แบบสอบถามประเมินโครงการ 4 ด้าน คือด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการ ดำเนินโครงการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ โดยผู้ประเมินได้จัดประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากรของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี โดยชี้แจงการดำเนินโครงการ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ และด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ โดยผู้ประเมินได้จัดประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร พร้อมชี้แจงการดำเนินโครงการ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการในการดำเนินโครงการ เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ โดยผู้ประเมินได้จากบุคลากรวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี และชี้แจงผลการดำเนินโครงการ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อประเมิน ด้านผลผลิตของโครงการ เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านสถานภาพ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ประเมินโครงการ ด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation) วิเคราะห์ผลการประเมิน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการประเมิน

1. ผลประเมินด้านบริบทของโครงการ เป็นการประเมินด้านนโยบาย และการมีส่วนร่วม ภาพรวมผลการประเมิน มีความเหมาะสมระดับมาก

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินด้านการวางแผน ความพร้อมการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดข้อมูลสารสนเทศ ภาพรวมผลการประเมินมีความเหมาะสมระดับมาก

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ เป็นการประเมินด้านการดำเนินงานตามแผนของทุกฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา และฝ่ายพัฒนาบุคลากร ภาพรวมผลการประเมินมีความเหมาะสมระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต

4.1 ด้านการบริหารจัดการโครงการ เป็นการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ส่งผลการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ภาพรวมผลการประเมินมีความเหมาะสมระดับมาก

4.2 ด้านความพึงพอใจผู้บริหาร ครู และนักเรียนนักศึกษา มีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการสถานศึกษาพอเพียง วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ในระดับที่มาก

โดยสรุปการดำเนินโครงการสถานศึกษาพอเพียง วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ทุกด้านตามรูปแบบการประเมินของซีป (CIPP Model) ได้แก่ ด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation) บรรลุตามวัตถุประสงค์ ส่งผลการพัฒนาสถานศึกษา บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและน้อมนำแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับยกย่องให้เป็น “สถานศึกษาแบบอย่างการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการ สถานศึกษาพอเพียง” ประจำปี 2562 จากกระทรวงศึกษาธิการ

อภิปรายผล

การดำเนินโครงการสถานศึกษาพอเพียงของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก บรรลุตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการ ผู้ประเมินได้กำหนดการประเมินที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสมนึก แพทย์พิทักษ์ (2561) ที่กล่าวถึง ลักษณะสถานศึกษาพอเพียง ที่ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรมีลักษณะ ความพร้อมด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินด้านการวางแผน ความพร้อมการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดข้อมูลสารสนเทศ ผู้ประเมินร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก อุตรธานี ได้มีการสำรวจ และเตรียมความพร้อมในด้านดังกล่าวสอดคล้องตามข้อกำหนดของการประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2559)

3. ด้านกระบวนการ เป็นการประเมินด้านการดำเนินงานตามแผนของทุกฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา และฝ่ายพัฒนาบุคลากร ผู้ประเมินได้ดำเนินงานโดยยึดหลักวงจรของโครงการ (Project Cycle) ในการดำเนินโครงการ สอดคล้องกับ พิสนุ พงศ์ศรี (2551) พิเชิต ฤทธิจรรยา (2557) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2558) ซึ่งได้สรุปและนำมาใช้

เป็นแนวดำเนินโครงการของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุตรธานี 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดโครงการ การเตรียมโครงการประเมินและอนุมัติโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติ และการประเมินโครงการ

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต

4.1 ด้านการบริหารจัดการโครงการ เป็นการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุตรธานี ด้านผลผลิต จากการดำเนินงานในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านกระบวนการที่มีความพร้อม มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อด้านผลผลิตที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ สอดคล้องกับ วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ (2557) ที่สรุปไว้ว่า การดำเนินโครงการใดๆ ก็ตาม จะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์ประกอบสำคัญ คือ องค์ประกอบพื้นฐานเชิงระบบ 3 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผน (Planning) เป็นการคิดล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไรและใครเป็นผู้กระทำ เพื่อกำหนดความเป็นไปที่พึงประสงค์ของโครงการในอนาคตในรูปของจุดหมาย (Goal) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Target) และวิธีการหรือกิจกรรม (Activity) 2) การดำเนินงาน (Implementation) โดยการจัดสรรทรัพยากรและจัดกิจกรรมตามแผนต่างๆ ที่กำหนดไว้ และ 3) การติดตาม กำกับ และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจคุณค่าของการพัฒนาโครงการ และช่วยให้ทราบว่าการที่วางไว้เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติแล้ว สามารถทำได้ตามแผนหรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคด้านใดบ้าง ดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์เพียงใด ผลที่เกิดขึ้นอย่างไร และควรต้องพัฒนาปรับปรุงอย่างไร เพื่อให้บรรลุผลตามต้องการ

4.2 ด้านความพึงพอใจผู้บริหาร ครู และนักเรียนนักศึกษา จากการประเมินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้โครงการสถานศึกษาพอเพียง เป็นโครงการที่

น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาใช้ในการดำเนินงาน โดยยึดหลัก ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งแนวคิดดังกล่าวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลกุล บุญช่วยสุข (2559) ประเมินโครงการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเลิศปัญญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ผลการประเมินพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าด้านผลผลิต ผ่านการประเมินในระดับมาก และด้านผลผลิตการประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านบริบท เป็นด้านนโยบาย มีความสำคัญในการดำเนินโครงการซึ่งในระหว่างดำเนินการดำเนินโครงการอาจมีการปรับเปลี่ยนฝ่ายบริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุมชี้แจง

ทำความเข้าใจ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้การดำเนินโครงการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการวางแผนในด้านต่าง ๆ แล้ว ควรมีการประสานและการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นในการสนับสนุนโครงการ

1.3 ด้านกระบวนการ สิ่งสำคัญ คือการนิเทศติดตาม และประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อการพัฒนาปรับปรุงทุกระยะ

1.4 ด้านผลผลิต ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนต่อยอดให้เป็นผลที่คงทน นำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและดำรงชีวิต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประเมินผลที่เกิดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวกับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ของโครงการ เช่น งบประมาณ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ หรือมีส่วนได้รับผลจากโครงการเช่น การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- พิชิต ฤทธิจรรย์. (2557). *หลักการวัดประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เข้าออฟ เคอร์มิสท์.
- พิสณ พองศรี. (2551). *เทคนิควิธีประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ด้านสุขภาพการพิมพ์จำกัด.
- วิไลกุล บุญช่วยสุข. (2559). *ประเมินโครงการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเลิศปัญญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3*. ปรินญาณินพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักการบริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2558). *การประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการหน่วยที่ 11-15*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมนึก แพทย์พิทักษ์. (2561). *การน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. ออนไลน์ สืบค้นจาก <https://otepc.go.th/images>. สืบค้นวันที่ 15 มีนาคม 2561.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). *แนวทางการดำเนินงานประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ประจำปีงบประมาณ 2560*. กรุงเทพฯ: กลุ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.